

Колтовская Зинаида Григорьевна

Воспитатель МБДОУ ЦРР –д/с «Чуораанчык»

Виллойск /Виллойский улус

(Дьарык технологической картата. Физкультура дьарыга. Темата «Оонньоохха, үөрүөххэ!»)

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ЦЕНТР РАЗВИТИЯ РЕБЕНКА – ДЕТСКИЙ САД
«ЧУОРААНЧЫК»
г. Виллойск МР «Виллойский улус /район/» РС /Я/

Дъарык технологической картата

Физкультура дъарыга

Темата «Оонньоохха, үөрүөххэ!»

Кыра бөлөх (2-3 саастаах оҕолор).

Иитээччи: Колтовская Зинаида Григорьевна

Бүлүү
2024

Дьарык технологическай картата

Иитээччи: Колтовская Зинаида Григорьевна

Физкультура дьарыга. Темата «Оонньоохха, үөрүөххэ!»

Бөлөх: Кыра бөлөх (2-3 саастаах оҕолор).

Дьарык сыала: Оонньоу нөнүө оҕо этин сиинин сайыннары.

Соруктара: 1. Атах быччыннарын сайыннары;

2. Миэстэттэн уһуну ыстаны сатабылын, хамсаныылаах оонньоу нөнүө сүрүн хамсаныылары чингэти;

3. Хамсаныылаах оонньоу быраабылатын тутуһар үөрүйэхтэри үөскэтии.

Туттуллар матырыйааллар: Оҕо аайы иккилии лиэнтэ, «ыт» оонньоур, киспэ (кольцо) оҕо ахсаанынан.

Бэлэмнэнии үлэ: Хамсаныылаах оонньоулары билсипиннэри, сарсыардаанны, утуйан туруу кэннэ гимнастика нөнүө эти-сиини эрчийи.

№	Түһүмэхтэр, Бириэмэтэ Дозировка	Түһүмэх соруктара	Иитээччи үлэтэ	Туттуллар ньымалар	Оҕо сабаҕаланар үлэтэ	Туттуллар матырыйааллар
1.	Көбүлээһин, билсипии, тэрийи түһүмэ5э. 2 мүн.	Оҕолору дьарыктаныыга көбүлээһин, интириэстэрин тардыы.	- Үтүө күнүнэн оҕолор! Биһиэхэ бүгүн ыалдьыттар кэлбиттэр, ыалдьыттары кытта дорооболоһуоххайын! - Бүгүн биһиги сүүрүөхпүт, эрчиллиэхпит, оонньоохпүт. Оонньоургутун сөбүлүүгүт дуо оҕолор?	Беседа Ыйытыктар	Оҕолор илиилэринэн далбаатыллар «Үтүө күнүнэн!» дорооболоһоллор.	
	3-4 төгүл		1. Хамсаныылаах оонньоу. “Көнө суолунан хаамабыт” - Көнө суолунан хаамабыт – биир-икки, биир-икки көнө суолунан хаамабыт! - Хаамысканнан, хаамысканнан сэрэнэммит хаамабыт! - Дьаамаҕа бух!	Оонньоу-эрчиллии.	-Колоннаннан, араас хайысханнан хаамаллар. -Атахтарын өрө көтөҕөн киэнник хардыылаан хаамаллар. - чохчойон олоро түһэллэр.	
	3 төгүл		2. Хамсаныылаах оонньоу «Стрекоза» - Муостаҕа сытар араас өннөөх киспэлэр “Сибэккилэр” буолаллар. Онтон биһиги – “Стрекозаларбыт”	Оонньоу-эрчиллии	- Илиилэригэр лиэнтэ тутан ханнык баҕарар «сибэккигэ» тохтоон	Муостаҕа араас өннөөх киспэлэр (кольца) сыталлар

	3–4 төгүл		<p>- Стрекозалар көтөргө бэлэмнэннибит!</p> <p>- Көттүбүт!</p> <p>-Түстүбүт!</p> <p>3. Сөпкө тыныныга эрчилли «Тыал түспүт!»</p> <p>- Тыалга от-мас үүнээйи хамсыыр дуо оѳолор?</p> <p>- Миигин өйдөөн көрүң, уонна бииргэ эрчиллиини онорун.</p> <p>- Биир, икки! (ойоѳонунан илиитин өрө таһаарар, муннунан салгыны эѳирийэр).</p> <p>-Үс, түөрт! (илиитин аллара түһэрэр, төрүт балаһыанһаѳа төннөр - айаѳынан салгынын таһаарар.</p>	<p>Ыйытык.</p> <p>Оонһуу-эрчилли</p>	<p>чохчойон олороллор.</p> <p>- чохчойон олорон лиэнтэлээх илиилэрин эргиччи хамсаллар.</p> <p>- Илиилэрин туора тутган араас хайысханнан сүүрэллэр.</p> <p>- Бэйэлэрин «сибэккилэригэр» тийэн чохчойон олороллор.</p> <p>- Эппиэттиилэр.</p> <p>- Өйдөөн истэллэр.</p> <p>- Ойоѳосторунан илиидэрин өрө таһаараллар, муннуларынан салгыны эѳирийэллэр.</p> <p>- илиидэрин аллара түһэрэллэр, төрүт балаһыанһаѳа төннөллөр - айахтарынан салгынын таһаараллар.</p>	<p>иһигэр оѳо аайы иккилии лиэнтэ.</p> <p>Лиэнтэлэр.</p>
2.	Сүрүн түһүмэх. 8 мүн 3-4 төгүл	Оѳо билиитин чинэтии, билэр-көрөр баѳатын, толкуйдуур дьоѳурун сайыннарыы	<p>1. Сүрүн сайынналар эрчиллиилэр:</p> <p>1. «Күннүүн эѳэрдэлэһиэх!»</p> <p>- Үөһэ халлаанна күн тахсыбыт, киниэхэ эѳэрдэтэ ытыѳаѳын!</p>	Оонһуу-эрчилли	<p>- атахтарын төбөтүгэр туран бастаан уна илиилэрин өрө көтөѳөн далбаатыылар. Онтон хаңас илиилэрин өрө</p>	Лиэнтэлэр.

	3-4 төгүл		2. «Танаспытын сууйуобун!» - Аны билигин танаспытын сууйуобун! Төнкөйөбүт, уна ханас илиибитин далбаатыбыт. Төттөрү көнөтүк турабыт.	Ооньбуу-эрчиллии	көтөбөн далбаатыылар. - Иннин диэки төнкөйөр, лиэнтэннэн танас сууйуутун	
	3-4 төгүл		3. «Кистээ, көрдөр» - Лиэнтэбитин кистибит, чохчойон олоробут. - Бу баар! Турабыт, лиэнтэбитин көрдөрөбүт.	Ооньбуу-эрчиллии	үтүктэн уна-ханас далбаатыыр. Төттөрү көнөтүк тураллар. - Чохчойон олороллор. Илиилэрин кэннигэр туттан лиэнтэлэрин кистииллэр. - Тураллар, илиилэрин иннин диэки туттан	
	3-4 төгүл		4. «Чыгычаахтар ойуоккалыылар» - Чыгычаахтар сиргэ түһэн ойуоккалыыларын көрөөччүгүт дуо оҕолор? - Билигин биһиги чыгычаахтар курдук кынаппытынан далбаатанан ойуоккалаан ооньбуохпут.	Бийытык. Ооньбуу-эрчиллии	лиэнтэлэрин көрдөрөллөр. - Эппиэттииллэр. - Лиэнтэлэринэн далбаатанан киспэни (кольцону) тула икки атахтарын холбуу тутан	
	5-6 төгүл		2. Ооньбуунан эрчиллии «Киэн уонна кыараҕас суолу туораа»: - Лиэнтэлэрбитинэн суол оностобут (суолу хайдах онорору көрдөрөр, Лиэнтэ ыккардын 20 сантиметртан 40 сантиметрга дылы кэнэтиэххэ сөп). -Бу суолбутун икки атахпытынан тэннэ тэбинэн ойон ааһабыт (ыстанан көрдөрөр). 3. Ооньбуунан эрчиллии «Кыараҕас суолунан	Ооньбуу-эрчиллии. Ооньбуу-эрчиллии.	лиэнтэни ууран суол оностор. - Икки параллельнай лиэнтэни ууран суол оностор. - Атаҕы холбоон сэниэлээхтик тирэнэн,	

	2-3 төгүл		<p>хаам»:</p> <p>- Суолбутун кыратык кыаратабыт (10-15 см) уонна атахпыт төбөтүгэр суол устун хаамабыт. Илиибитин туора көнөтүк тутабыт, сиспит көнө.</p>	<p>Ыйытык.</p> <p>Оонньуу-эрчиллии.</p>	<p>ыстанар, илиитин дайбыыр.</p> <p>- Лиэнтэттэн 10-15 см кэтиттээх суолу онороллор уонна биир уонна төттөрү өттүгэр атахтарын төбөтүгэр хаамаллар.</p> <p>- Илиилэригэр лиэнтэлэри тута сылдыаллар, саала биир өттүгэр «дьиэбэ» тураллар.</p> <p>-«Тураахтар» дьиэлэриттэн тахсаллар, илиилэринэн далбаатаналар, сүүрэллэр, тураахтыы даабыныылар</p>	<p>Ыт оонньуур саала биир өттүгэр турар.</p>
	2-3 төгүл		<p>4. Хамсаныылаах оонньуу. «Ыт уонна тураахтар»:</p> <p>- «Ыт уонна тураахтар» оонньууну билэбит дии? Оонньуубут дуо?</p> <p>- Күөх харыйа анныгар тураахтар оонньуулар, үөрэ-көтө сырдаллар!</p>	<p>Оонньуу-эрчиллии.</p>	<p>дьиэлэриттэн тахсаллар, илиилэринэн далбаатаналар, сүүрэллэр, тураахтыы даабыныылар</p> <p>- «Тураахтар» дьиэлэрин диэки сырдаллар.</p>	<p>Быа (муостан 30-40 см диэри үрдүккэ) тардыллан турар.</p>
	2-3 төгүл		<p>- Ыт кэлбит, тураахтары үүртэлээбит! (Ыт оруолун толорор).</p> <p>5. Хамсаныылаах оонньуу «Куобахтар уонна харабынай».</p> <p>(Харабынай оруолун толорор, саала биир өттүгэр олорор).</p> <p>- "Куобахтар, клеткаттан тахсын!"</p> <p>- Харабынай! (Харабынай «клеткаҕа» киирбэтэх оҕолору тутатгыыр.</p>		<p>- Быа аннынан ааһаллар, сүүрэн- көтөн араас хайысхаҕа ыстаналлар.</p> <p>- Быа аннынан «клеткаҕа» куотан</p>	

					хаалаллар	
3.	Түмүктүүр түһүмэх. 2 мүн.	Оҕо төһө сөпкө-сыыһа онорбутун, туох ордук сатаммытын, туохха ыарырҕапытын быһаарарын ситиһии.	Хамсаныылаах оонньуу «Сибэккилэр»: - Сибэккилэр үүммүттэр. - Тэрбэйбиттэр, тэлээрбиттэр, үнкүүлээн барбыттар. - Киэһэ буолла, күн киирдэ. Сибэккилэр утуйбуттар. - Оҕолор оонньуур үчүгэй дуо? Ханнык оонньууну ордук сөбүлээтигит «Ыт уонна тураахтар» дуу, «Куобахтар уонна харабынай».		- Тексинэн сөп түбэһиннэрэн хамсаныылары онороллор - Чохчойон олорон бытааннык тураллар, илиилэрин холбуу тутта сылдыаллар. - Илиилэрин туора көтөҕөн, бэйэни тула эргийэллэр. - бытааннык чохчойон олороллор, утуйбута буолаллар.	